

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๕๑

วันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

อัยการสูงสุดผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์โดยผู้ถูกร้อง เนื่องจากนายสุนทร วัฒวิทย์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ (๑) (๒) และมาตรา ๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม กับขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิได้มีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์

ได้ตรวจคำร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว คดีคงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยดังนี้

ประเด็นข้อแรก นายสุนทร วัฒวิทย์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นข้อที่สอง มีเหตุสมควรยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องหรือไม่

ประเด็นข้อที่สาม หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นข้อแรก นายสุนทร วัฒวิทย์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ จากคำวินิจฉัยตั้งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๖๕/๒๕๕๑

วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจำนวนสี่ในห้าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งมาประชุมมีความเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากหลักฐานทั้งพยานบุคคลและธนบัตรของกลาง มีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่านายสุนทร ผู้ถูกกล่าวหาทำให้ผู้ซึ่งกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้นายอำนาจ จันทร์แอกหล้า ตัวแทน (หัวคะแนน) ของผู้ถูกกล่าวหาให้เงินแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ (๑) และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งการกระทำนั้นมีผลให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี เขตเลือกตั้งที่ ๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวรับฟังข้อเท็จจริงเป็นอันยุติได้ว่านายสุนทร กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๐ จะฟังข้อเท็จจริงเป็นอื่นมิได้เพราะคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นที่สุด ไม่อาจนำสืบเปลี่ยนแปลงเป็นอื่นได้ ดังนั้นการที่ผู้ถูกร้องจะขอนำสืบได้สมเพื่อหักล้างข้อเท็จจริงในประเด็นข้อนี้จึงมีอาจกระทำได้ จึงต้องรับฟังว่านายสุนทร วัฒวัลย์ กระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ จริง

ประเด็นข้อที่สองมีว่า มีเหตุสมควรให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องหรือไม่ เห็นว่า นายสุนทร ดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็นกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ ลงสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต หมายเลข ๗ กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ มีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๔ (๑) (๒) อันเป็นเหตุให้อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองได้ มีข้อพิจารณาต่อไปว่าสมควรยุบพรรคประชาธิปัตย์หรือไม่ เห็นว่า นายอำนาจ ตัวแทน (หัวคะแนน) ของนายสุนทร พูดยังจะนำเงินมาให้นางชวนพิศ นั้นมา พร้อมชักชวนให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ นายสุนทร ผู้สมัครแบบแบ่งเขต หมายเลข ๗ และผู้สมัครแบบสัดส่วน พรรคประชาธิปัตย์ หมายเลข ๑๕ ดังนั้นการที่นายสุนทร กระทำการดังกล่าว เพื่อตนเองและเพื่อพรรคประชาธิปัตย์ในคะแนนแบบสัดส่วนหมายเลข ๑๕ การเลือกตั้งแบบสัดส่วนนี้เป็นการแบ่งเขตพื้นที่ประเทศออกเป็นแปดกลุ่มจังหวัดและให้แต่ละกลุ่มจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สิบคน การเลือกตั้งแบบสัดส่วน จะมีผลไปทั้งกลุ่มจังหวัดมิได้มีผลเพียงจังหวัดหนึ่งจังหวัดใด มิได้มีผลเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีผลต่อผู้สมัครคนอื่น มีผลถึงพรรคการเมืองทุกพรรค เพราะจะนำคะแนนที่แต่ละพรรคการเมือง

ได้รับในเขตเลือกตั้งนั้นมารวมกัน แล้วคำนวณเพื่อแบ่งจำนวนผู้ที่ได้รับเลือกของแต่ละพรรคการเมือง เป็นสัดส่วนที่สัมพันธ์กัน โดยตรงกับจำนวนคะแนนรวมข้างต้น คะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับ และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณได้เรียง ตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น ดังนั้นการที่นายสุนทร ขอให้ผู้ลงคะแนน เลือกตั้งลงคะแนนให้ตนเอง และลงคะแนนให้พรรคประชาธิปัตย์ หมายเลข ๑๕ ในแบบสัดส่วน จึงเป็นการกระทำเพื่อพรรคประชาธิปัตย์โดยตรง เป็นการกระทำในนามพรรคประชาธิปัตย์ ย่อมมีผลผูกพันต่อพรรคประชาธิปัตย์ แม้ผู้บริหารหรือกรรมการบริหารพรรคอื่นจะมิได้มีส่วนร่วม ฐเห็นด้วยก็ตาม ก็ต้องมีผลผูกพันต่อการกระทำของรองหัวหน้าพรรค ในฐานะกรรมการบริหารพรรคได้ กระทำไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นสมควรให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ผู้ถูกร้อง

ประเด็นข้อสุดท้ายที่ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ต้องถูกเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งหรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง บัญญัติทำนองเดียวกันว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติบังคับไว้แล้วว่า หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ ยุบพรรคต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง จะใช้ดุลยพินิจเป็นอื่นไม่ได้ ต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ ยุบพรรคการเมืองสถานเดียว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็นว่าให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ (๑) (๒) และมาตรา ๕๕ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ